

RADIONICA · 2026

Digitalna transformacija univerziteta

Pristup znanju i sigurnost digitalnih resursa

Salko Kovačić · Univerzitet "Džemal Bijedić" u Mostaru

Digitalna čitaonica: alati za učenje i istraživanje

Made with GAMMA

Digitalna transformacija univerziteta

Digitalno obrazovanje

Online kursevi, LMS platforme,
hibridni modeli, Teams, eUNMO

Digitalne platforme

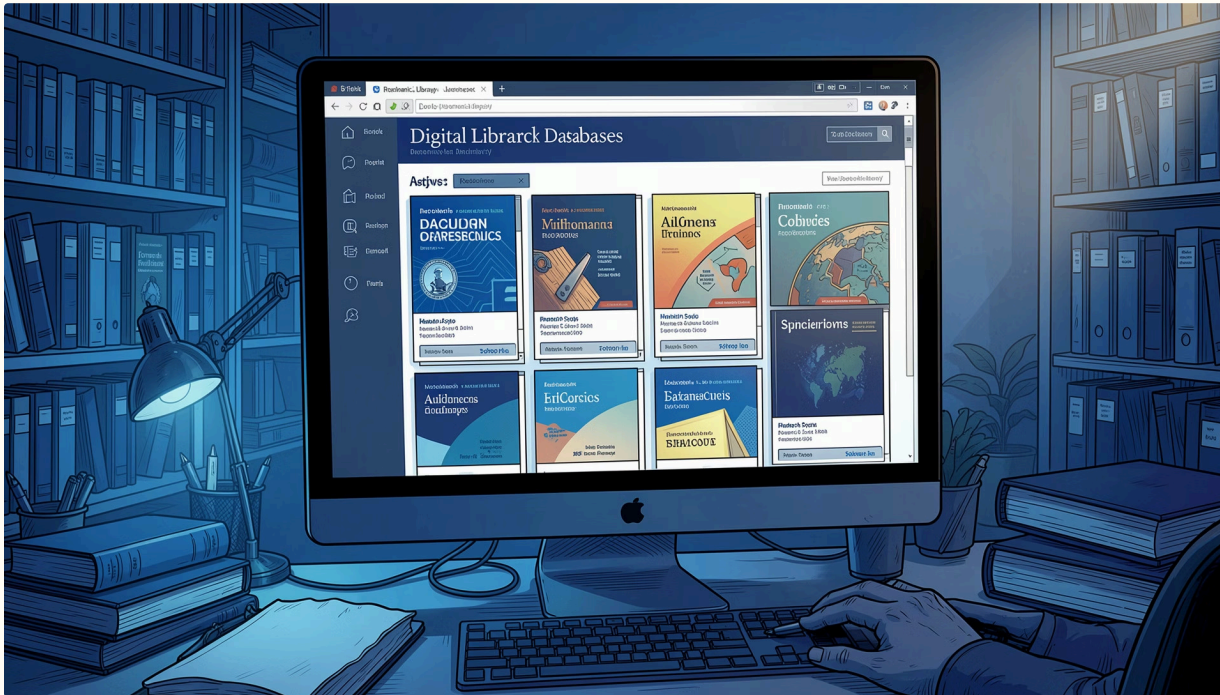
ORCID, Google Scholar,
ResearchGate

Pristup znanju

24/7 dostupnost, globalni resursi, otvorena nauka

Digitalni akademski resursi

Repozitoriji

Institucionalni arhivi radova i disertacija

Digitalne biblioteke

Nacionalne i međunarodne kolekcije

Naučne baze

Scopus, Web of Science, IEEE

Cloud servisi

Skalabilno skladištenje i dijeljenje

Rizici i izazovi u digitalnom dobu

Cyber prijetnje

Malware, DDoS napadi, neovlašteni pristup

Phishing & Ransomware

Prevare, otkupnine, šifriranje podataka

Gubitak podataka

Nedostatak backupa, tehnički kvarovi

Digitalna zavisnost

Preopterećenje informacijama, distrakcije

Sigurnost digitalnih resursa

ZAŠTITA REPOZITORIJA

Enkripcija, autentifikacija.

SIGURAN PRISTUP

VPN, 2FA, SSO.

BACKUP I OPORAVAK

Redovne kopije, DR plan.

KONTROLA PRISTUPA

Uloge, dozvole, audit log.

Ključni principi zaštite

Svaki digitalni resurs zahtijeva višeslojni pristup sigurnosti: od tehničkih mjera do edukacije korisnika.

- Multi-Factor Authentication** smanjuje rizik neovlaštenog pristupa za preko 99%.

Privatnost i zaštita podataka

1

GDPR

Regulativa EU o zaštiti ličnih podataka

2

Studentski podaci

Zaštita akademskih zapisa i rezultata

3

Istraživački podaci

Integritet naučnih rezultata i metapodataka

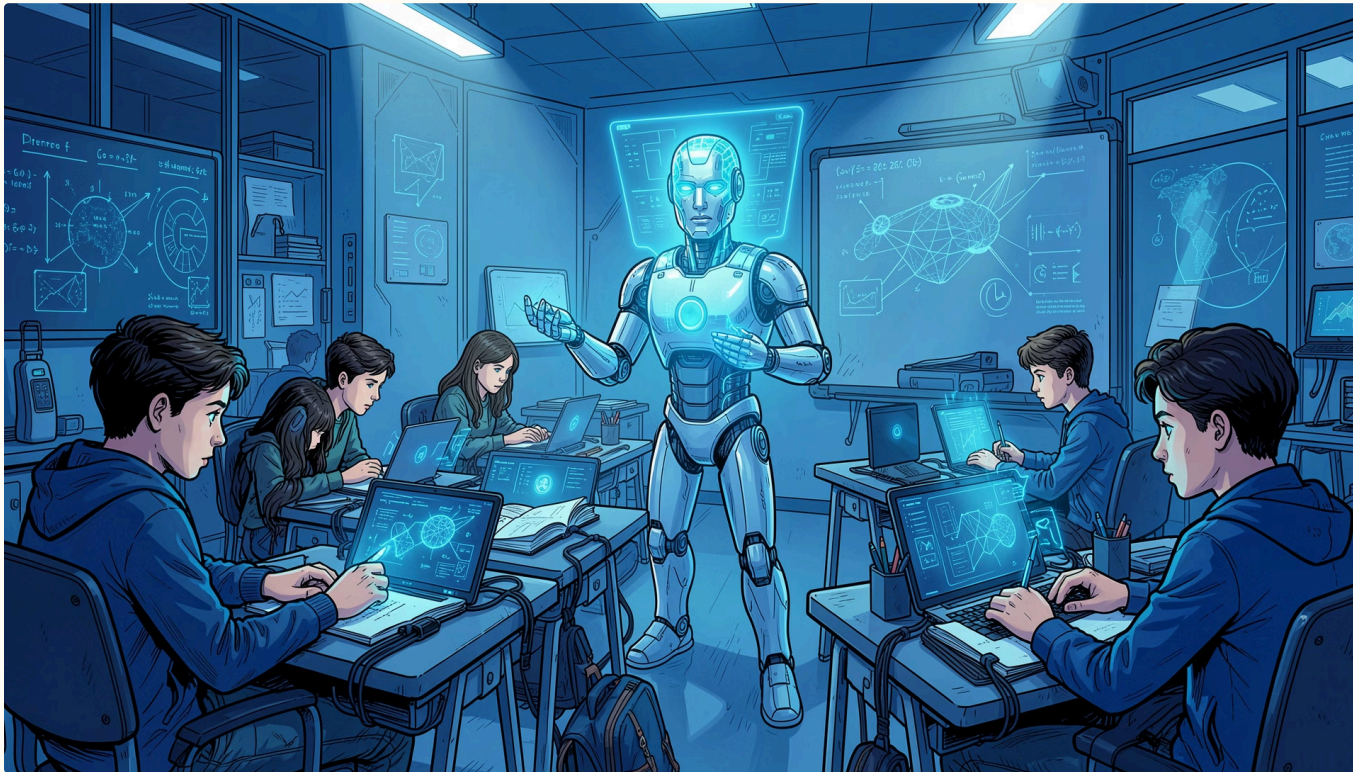
4

Etika

Odgovorno korištenje digitalnih informacija

Umjetna inteligencija u obrazovanju

AI alati za učenje

ChatGPT, Copilot, Perplexity

Personalizacija

Adaptivni kursevi, preporuke sadržaja

Automatizacija

Administrativni procesi, ocjenjivanje

AI rizici i sigurnosni izazovi

Deepfake

Lažni audio/video sadržaji, kompromitacija identiteta

Dezinformacije

AI generisani lažni članci, manipulacija naukom

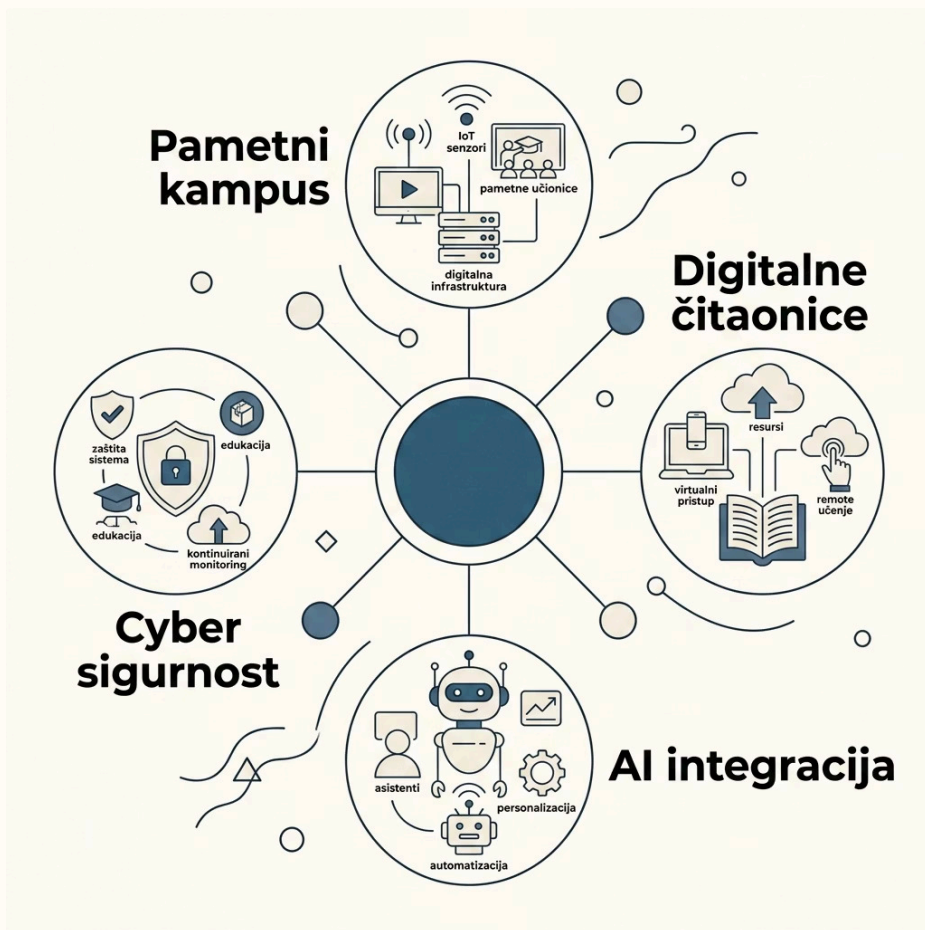
Etika i zloupotreba

Plagijarizam, pristranost algoritama, nadzor

Regulacija

EU AI Act, nacionalni okviri, institucionalne politike

Budućnost digitalnih univerziteta

Vizija 2030.

Univerziteti kao **inteligentni ekosistemi** spojeni, sigurni i otvoreni za inovacije.

- IoT i pametna infrastruktura kampusa
- Virtualne i hibridne čitaonice
- AI-as-a-Service za istraživače
- Održiva i skalabilna arhitektura

Zaključak

Balans

Inovacije uz odgovornu sigurnost

Digitalna pismenost

Kontinuirana edukacija za sve

Zaštita

Resursi, podaci, privatnost

 Hvala na pažnji! Pitanja i diskusiju.

Salko Kovačić, Univerzitet "Džemal Bijedić" u Mostaru